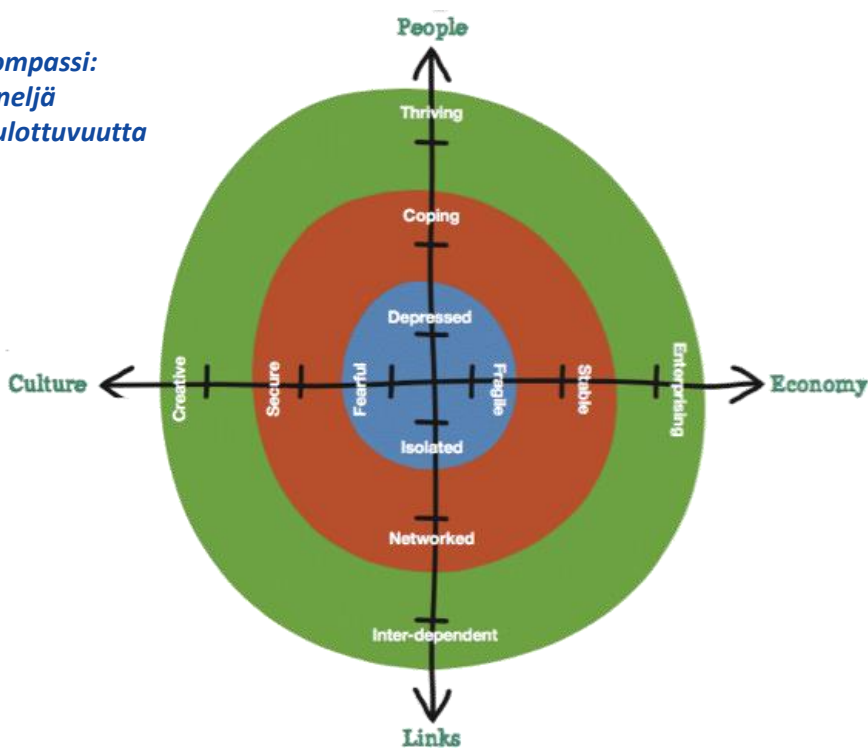

TESS (Towards European Societal Sustainability) on tutkimushanke, jossa perehdytään yhteisöpohjaisten aloitteiden rooliin siirryttäessä kohti kestävää, vähähiilistä Eurooppaa. Poikkiteollinen tutkijatiimi kehittää menetelmiä ja työkaluja, joilla voidaan seurata ja raportoida yhteisöpohjaisten aloitteiden sosiaalisia, poliittisia, taloudellisia, teknologisia ja ympäristövaikutuksia.

[TESS Resilience Compass](#) (suom. toimintakykykompassi) on hankkeessa kehitetty verkkopohjainen työkalu, jolla yhteisöjä rohkaistaan arvioimaan oman toimintakykyään. Kompassi kertoo, onko yhteisöllä esim. kykyä muuttaa haasteet (esim. sosiaaliset, taloudelliset, poliittiset) positiiviseksi voimavaraksi. Löydät työkalun osoitteesta www.sustainable-communities.eu/tools.

Toimintakykykompassi:
kolme tasoa ja neljä
toimintakyvyn ulottuvuutta

Johdanto

Toimintakyky (resilienssi) määrittää, millä tavalla yhteisö pystyy reagoimaan lyhyen ja pitkän aikavälin muutoksiin. Toimintakykyinen yhteisö pystyy todennäköisemmin mukautumaan muuttuvaan maailmaan muita paremmin.

Koska yhteisöt ovat monitahoisia järjestelmiä, toimintakyvyn tarkka arviointi on haastavaa. Olemme kehittäneet oman verkkotyökalumme Nick Wildingin ehdotusten pohjalta. Tässä tiedotteessa kuvaamme kompassin pääelementit ja selitämme miten sinä voit hyödyntää niitä oman yhteisösi toimintakyvyn arviointiin.

Ks: Nick Wilding. 2011. Exploring community resilience in times of rapid change. What is it? How are people building it? Why does it matter?, Carnegie UK, Dunfermline. ISBN: 0900259825

Kumppanit:

POTSDAM INSTITUTE FOR
CLIMATE IMPACT RESEARCH

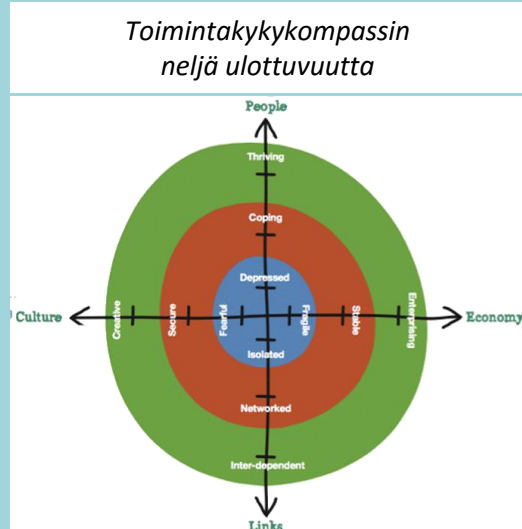
UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Yhteisön toimintakykyä voi tarkastella yksinkertaisen kuvion avulla

1. Yhteisön toimintakykyyn vaikuttaa neljä ulottuvuutta

- **Terveet ja sitoutuneet ihmiset** – henkilöiden fyysinen ja psykologinen hyvinvointi, vahvat ja terveet henkilökohtaiset suhteet, yhteys luontoon, oppimisen ja taitojen jakaminen
- **Paikallistalouden kehittäminen ekologisten rajojen puitteissa** – paikallistaloutta kehitettäessä huolehditaan paikallisympäristöstä ja resursseista, edistetään monimuotoisuutta ja luodaan fossiilisista polttoaineista riippumatonta elinkeinoa
- **Suhde toisiin yhteisöihin** – kumppanuudet sektorit ylittäviin yhteisöihin ja verkostoihin (sisältäen julkisen sektorin/hallinto, kaupankäynnin/yritykset)
- **Luovan, ketään syrjimättömän kulttuurin luominen** – yhteisön tapa tarttua sosiaaliseen syrjimättömyyteen, kohtuuteen ja oikeudenmukaisuuteen, uusiin toimintatapoihin sekä sosiaalisiin teknisiin innovaatioihin

2. Yhteisö voi toimintakyvyltään asettua yhdelle kolmesta toimintakyvyn tasosta

- **Hajoava taso:** hauras, vaarassa epäonnistua ilman ulkopuolista apua
- **Kannattava taso:** kykenevä selviämään haasteista, mutta niihin menee aikaa. Palautuu takaisin ”normaalina”
- **Edistyvä taso:** kykenevä kehittymään muutoksesta ja käyttämään sitä paremman tulevaisuuden luomiseen

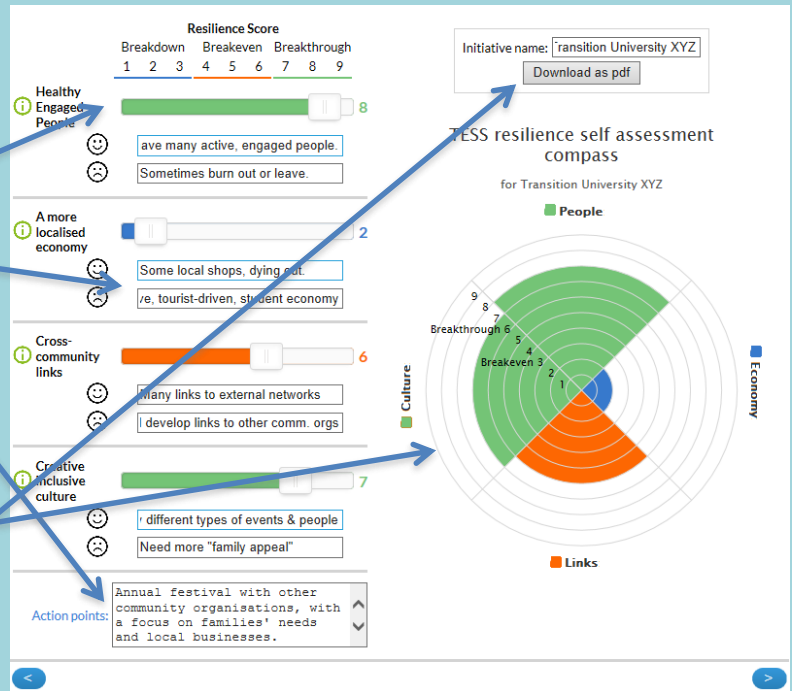
Neljä ulottuvuutta ja kolme tasoa on kuvattu oheiseen taulukkoon. Arvioi oman yhteisönne toimintaa suhteessa tasoihin ja ulottuvuuksiin.

	Hajoava	Kannattava	Edistyvä
Ihmiset	Eistäytymistä, varovaisuutta	Tunne asioiden hallinnasta ja kyvystä suunnitella asioita eteenpäin	Innostusta muutoksesta, riskien ottoa, aktiivista oppimista
Talous	”Liian paljon muniä yhdessä korissa”, paikallisen kontrollin puute	Erilaisia yrityksiä ja organisaatioita	Luovaa paikallistaloutta
Suhteet	Sisäänpäin kääntynyt, ei yhteyksiä	Verkostoja saman mielisiin	Ennakoivaa, aktiivista, yhteisöt ylittävää yhteistoimintaa
Kulttuuri	Valtakulttuurin passiivista käyttöä	Paikan ja kuulumisen tunne	Luova, erilaisuutta tukeva, avoin muutokselle

Laadullinen itsearviointi

1. Arvioi yhteisösi asteikolla 1-9 jokaisen ulottuvuuden osalta.
2. Selitä jokainen arvio. Tunnista asiat, jotka ovat hyvin ja asiat, joita voitaisiin parantaa.
3. Arvioi vastauksesi suhteessa esitettyyn kysymykseen (infoikoni) ja ideoi lista aktiviteetteja, joilla yhteisösi toimintakykyä voitaisiin parantaa.
4. Tarkastele lopputulosta (kuvion "tasapainoa") ja lataa vastauksesi .pdf-tiedostona.

Muista, että tämä harjoitus on tehokkaampi, kun vastaukset käsitellään ja niistä keskustellaan ryhmässä.

Määrällinen itsearviointi

Kun yhteisön toimintakykyä halutaan arvioida seikkaperäisemmin, jatketaan arviointia seuraavilla indikaattoreilla:

1. Toimintoihin osallistuvat aktiivijäsenet [*participants, osallistujat*]
2. Toiminnastanne hyötyvät paikalliset [*beneficiaries, hyödynsaajat*]
3. Toiminnastanne hyötyvien vuosittaiset kokonaissäästöt (esim. ajokilometrit, energiankulutus, ruokalaskut jne.) [*savings, säästöt*]
4. Yhteisönne vuosittainen liikevaihto (ml. toiminnastanne hyötyvän paikallisen yrityksen liikevaihto) [*turnover, liikevaihto*]
5. Yhteisössä tehty vuosittainen talkootyö [*volunteers, vapaaehtoistyö*]
6. Samanlaiset yhteisöt, joiden kanssa teette yhteistyötä ja tämän yhteistyön merkitys [*vital links/elintärkeät, very important links/hyvin tärkeät, important links/tärkeät, not important links/ei niin tärkeät*]
7. Niiden osallistujien osuus, jotka tunsivat toisensa entuudestaan ennen kuin tulivat mukaan toimintaan [*acquaintance proportion, tuttavuussuhteiden osuus*]

Vaikka monitahoiset yhteisöt ja yhteisöaloitteet ovat haastava kuvata yksinkertaisella seitsemän numeron sarjalla, tämä määrällinen itsearviointi auttaa yhteisöryhmiä arvioimaan syvällisemmin toiminnan menestystä ja yhteisön toimintakykyä. Erityisesti silloin, kun harjoitus tehdään ryhmätyönä.

Voit arvioida vastauksiasi suhteessa tutkimushankkeessa kerättyyn aineistoon. Muutimme em. seitsemän indikaattoria neljäksi mittariksi:

IHMISET = osallistujat/hyödynsaajat x 100%

TALOUS = (säästöt + liikevaihto + työvoima)/100

SUHTEET = 1 x elintärkeät + 0.75 x hyvin tärkeät + 0.5 x tärkeät + 0.25 ei niin tärkeät suhteet

KULTTUURI = osallistujat x tuttavuussuhteiden osuus/ hyödynsaajat

Seuraavalla sivulla on esimerkki siitä, miltä arviointi näyttää kompassissa.

Kuinka syöttämäsi tiedot liittyvät TESS-aloitteisiin?

Kompassin viimeisellä sivulla voit syöttää määrällisiä tietoja yhteisöstänne ja verrata niitä TESS-hankkeessa kerättyyn aineistoon (63 kpl).

1. Lisää tiedot niille varattuun kenttään. Klikkaamalla infoikoneita saat lisäohjeita.
2. Arvioi kuinka yhteisönne ja TESS-aineiston tulokset eroavat toisistaan.
3. Voit ladata tulokset .pdf –tiedostona.

Kysymys: Mikä on prosenttipiste?

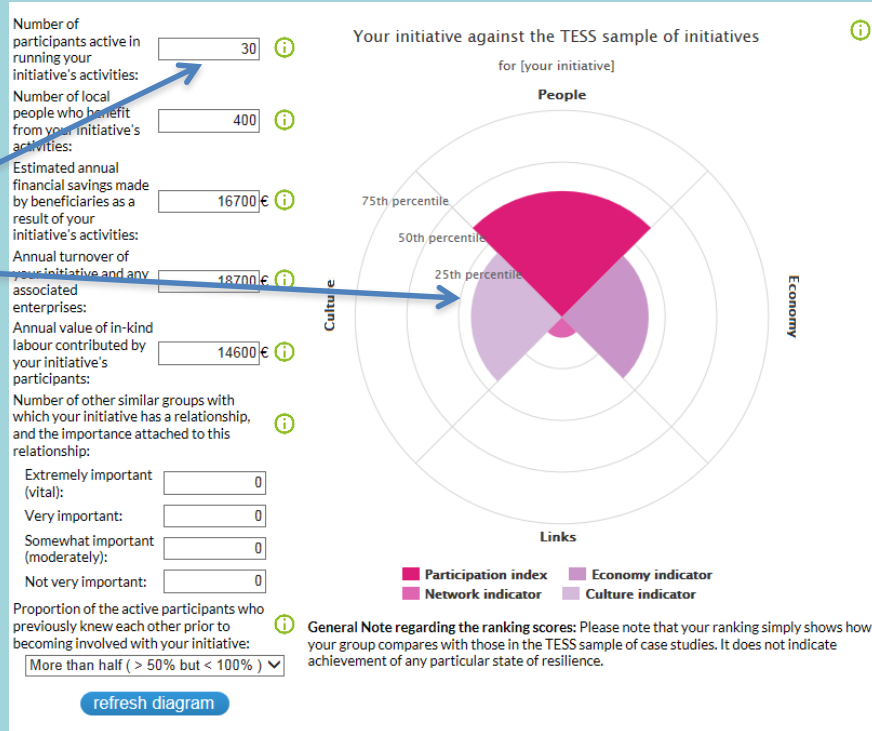
Vastaus: Tulokset esitetään prosenttipisteinä, mikä ilmaisee sen osuuden TESS-aineistosta, jotka saivat saman tai vähemmän pisteitä ko. mittarissa.

K: Miten pisteet lasketaan?

V: Katso kaava edelliseltä sivulta.

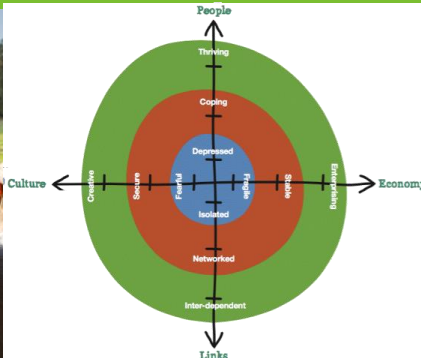
K: Miten tämä liittyy Hajoava-Kannattava-Edistynä -taulukkoon?

A: Yksiselitteistä vastaavuussuhdetta ei ole. Voit(te) pohtia lukuja omissa erityiskontekstissänne.

Yhteenveto

Toimintakykykompassi auttaa arvioimaan, miten voitte myötävaikuttaa yhteisönne toimintakykyyn. Se avaa toimintakyvylle kolme eri tasoa ja neljä ulottuvuutta. Kompassi tarjoaa viitekehysten eri toimintojen tarkasteluun ja priorisointiin. Se, miten pohdinnan ja arvioinnin tulokset muutetaan toiminnaksi, jää teidän päätettäväksi.

Lisätietoa TESS-hankkeesta:

www.tess-transition.eu www.sustainable-communities.eu TESStransition @TESStransition

Tämän tiedotteen sisältö on tuotettu TESS-hankkeessa. Hanke on Seitsemannen Puiteohjelman rahoittama (Grant Agreement No.603705, Project TESS). Euroopan Komissio ei vastaa tiedotteen sisällöstä eikä mistään siihen liittyvästä käytöstä.